

Aktuálna ekovýchova v Daphne – inšpirácie, skúsenosti a výzvy

18.1.2023, PRIF UK Bratislava
Jana Menkynová, Lucia Durguth

DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie

- ❖ od roku 1993
- ❖ ochrana prírody - ochrana nelesných ekosystémov
- ❖ environmentálna výchova a vzdelávanie
- ❖ publikačná činnosť, e-shop

GLOBE

**GLOBAL LEARNING AND OBSERVATIONS
TO BENEFIT THE ENVIRONMENT**

WWW.GLOBE.GOV

WWW.GLOBESLOVAKIA.SK

Celosvetová komunita žiakov, učiteľov, vedcov a obyvateľov sa spoločne učí rozumieť, udržiavať a zlepšovať životné prostredie na lokálnej, regionálnej a globálnej úrovni.

EUROPEAN UNION

Interreg

Slovakia-Austria

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

"CITY NATURE"

INFOCENTRUM KAMZÍK

- Programy a exkurzie pre materské a základné školy.
- Témy: mŕtve drevo, jedlé rastliny, pod opadaným lístím, hmyz, les, pramene a studničky.
- Bádateľsky orientované vzdelávanie.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Stadt Wien
Wien ist anders.

Exkurzia: Les, 2021

Exkurzia: Jedlé rastliny, 2021

Exkurzia: Mŕtve drevo, 2022

Exkurzia: Hmyzia rodina, 2022

Lesnícke dni, 2022

Exkurzia pre verejnosť: Motýle a iné živočíchy D. Kobyly, 2020

Exkurzia pre verejnosť: Opeľovače a kvitnúce byliny, 2020

Exkurzia pre verejnosť: Opeľovače a rastliny Kamzíka, 2020

Exkurzia pre verejnosť: Motýle Devínskej Kobyly, 2021

Exkurzia pre verejnosť: Motýle, 2021

Exkurzia pre verejnosť: Vtáctvo, 2021

Perie a srst'

Na jar a v lete vtáky „preperujú“ – vypadá im perie a rastie nové. Práve vtedy je vhodný čas na hľadanie pierok. Vtáky majú rôzne druhy peria – chvostové (kormidlové), z krídel (letky), obrysové perie.

Nájdené pierka môžu byť aj z vtáka, ktorý sa stal potravou inému živočíchovi. Pierka z koristi bývajú často poškodené – na rozdiel od tých, ktoré vtákom vypadli prirodzene.

K výmene srsti u cicavcov dochádza dvakrát ročne – mení sa hustota srsti a farba vzhľadom k ročnému obdobiu. V období plznutia sa uvoľňujú chumáče chlpor – nájde ich na ležoviskách alebo zachytené na kríkoch, drôtených plotoch či vetvičkách, najmä pri vyšliapaných cestičkách cicavcov. Počas celého roka sa cicavce otierajú o kmene stromov, pričom sa chumáčky srsti zachytávajú na drsnej kôre či lepkavej miazge.

Srst cicavcov nájde často i vo vtáčích hniezdach ako výstelku.

Vajcia

Vajcia rôznych druhov vtákov sa líšia vo veľkosti aj farbe.

Vajcia sú v prírode veľmi vyhladávanou pochúťkou pre mnohé živočíchov. Rady si na nich pochutia kuny, lasice, lišky, jazvece ale aj diviaky, ježe či dokonca veverice.

BÁDAME V LESE

NOČNÍ LOVCI

Poznáte jediné lietajúce cicavce schopné orientovať sa a loviť v úplnej tme? Úkrytnými netopľerov sú staré stromy s vyčnívajúcimi kôrou alebo dutinami, ako aj podkrovie domov, praskliny v stenách, či škvary medzi drevenými doskami. Na život vo vzduchu sú dokonale prispôbené.

Úloha 2: Echolokácia. Netopiere žijúce sa hmyzom sa orientujú pomocou signálov a ozvien. Signály vydávajú ústami alebo nosom (podkovre), ľudské ucho väčšinu druhov nepočuje. Odrážajú sa v podobe ozvien, ktoré zachytia veľkými ušnicami a podľa toho vedú, kde sa koristi, či prekážka nachádza. Dokreslite do obrázku ozveny od práve zameranej koristi – nočného motýľa.

Tip: Vytvorte si papierové „ucho“ a započúvajte sa s ním do okolitých zvukov. Teraz viete, prečo netopiere potrebujú také obrovské uši. Ako veľké by museli byť naše uši, aby bol pomer tela k uchu rovnaký, ako u netopiera – uchača, ktorý má z našich druhov netopierov uši najväčšie? Veľkosť ucha uchača dosahuje 3,5 cm, pričom uši tvoria asi 2/3 veľkosti jeho tela.

Úloha 3: „Nočné“ rastliny a netopiere. Ako spolu súvisia, keď naše netopiere sú hmyzožravé? V noci kvitnú len určité rastliny a práve tie lákajú v noci aktívny hmyz – potravu netopierov. Nájdi ste niektorú aj počas exkurzie? Ak áno, poznačte si krížikom pri obrázku.

- Rady a tipy na nočné pozorovanie:**
- Vhodné oblečenie a obuv.
 - Neháňajte žabky/baterky (aj náhradné baterky), záplienky, ceruzky, nádobky s otvormi, malé lžičky, mobil.
 - Nehlučte pohyb.
 - Pozorovanie zmyšľav – sluch.
 - Zanechanie miesta pozorovania v maximálne pôvodnom stave.

(Núť tip so skúsenosťou)

BÁDAME V LESE: LES V NOCI

HUBY RASTÚCE NA DREVE

Drevo živých i mŕtvych stromov je zdrojom života pre stovky rôznych živočíchov, rastlín, ale najmä húb. Huby sú spolu s baktériami jediné živé organizmy schopné rozkladať hlavné zložky dreva, celulózu a lignín, na základné živiny, ktoré potom môžu využívať rastliny, hmyz a iné živočíchov.

BÁDAME V LESE

Takzvané drevokazné huby tvoria veľmi početnú a rozmanitú skupinu. Plodnice týchto druhov môžu mať klobúk a hlúbik, môžu byť aj lastúrovité, kopytovité, kričkovité, miskovité, koralovité alebo môžu vytvárať kožovité povlaky na dreve. Väčšinou sú tuhé a nevhodné na konzumáciu, sú však medzi nimi aj výborné jedlé druhy. Niektoré z nich patria medzi najznámejšie liečivé huby, oddávna používané v tradičnom ázijskom liečiteľstve, ktorých účinnosť potvrdila aj súčasná veda.

Foto: Katarína L.

BÁDAME V LESE

Infocentrum Kamzík

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

"ECOREGION SKAT"

EKOCENTRUM ČUNOVO

- Programy, exkurzie a tábory pre školy, workshopy pre verejnosť.
- Témy: lužné lesy a vzácne lúky s orchideami, plazy a obojživelníky, putovanie históriou, vtáky a ako im môžeme pomôcť.
- Bádateľsky orientované vzdelávanie.

Ecoregion SKAT

Exkurzia pre rakúske a slovenské základné školy: Letom svetom v prírode v Čunove, 2022

Denný letný tábor *Mladý ochranca prírody* v Čunove, 2022

Exkurzia Putovanie históriou, 2021

Exkurzia Výlet k rieke, 2022

Exkurzia Objavme Ostrovné lúčky, 2022

Brigáda so stredoškólákmi v CHA Ostrovné lúčky, 2022

Manažment v CHA Ostrovné lúčky s firemnými dobrovoľníkmi, 2021

EUROPEAN UNION

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Ecoregion SKAT

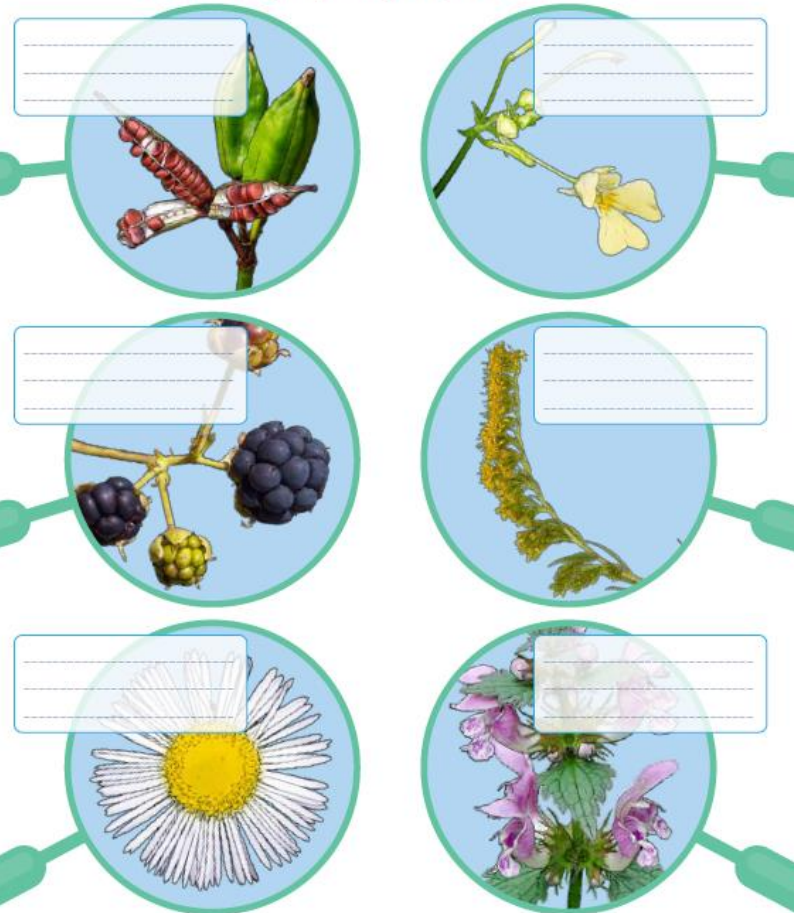

BRATISLAVSKÝ KRAJ

Zaostrené na byliny podunajských lužných lesov

Zisti, aký druh byliny odhalila lupa – dopíš správny názov a jednu zaujímavosť k nej. Ak ide o invázny, nepôvodný druh, jeho názov podčiarkni.

Som to ja?

Bobor vodný

do 140 cm | do 35 kg
Znaky: oranžové hľadavé zuby, silný chvost, na priereze sploštený.
Potrava: byliny, dreviny.
Info: pôvodný európsky druh.

Ondatra pižmová

25 – 40 cm | 1 – 2 kg
Znaky: svetlejšie zuby, chvost z bokov sploštený, pokrytý drobnými šupinami.
Potrava: rastliny a menšie živočichy (mätkyše).
Info: pôvodom zo Severnej Ameriky.

Vydra riečna

60 – 85 cm | 6 – 15 kg
Znaky: nemá hľadavé zuby, silný, na priereze okrúhly a husto osrstený chvost.
Potrava: živočichy.
Info: hydrodynamický tvar tela – prispôsobený rýchlemu plávaniu.

Nutria vodná

30 – 45 cm | 10 – 12 kg
Znaky: oranžové hľadavé zuby, silný chvost, na priereze okrúhly, bielosivá srst v okolí nozdier a papule.
Potrava: rastliny.
Info: pôvodom z Južnej Ameriky.

Podľa získaných informácií:

Vegetariánom je _____, Hlodavé zuby nemá _____
 Výrazne najmenšia zo všetkých je _____

Hrobka bojovníka 1

Pracovné listy pre žiakov

Manuál pre sprievodcov a lektorov

2. DOTAZNÍK LEKTORA A SPRIEVODCU

2.1 Predpoklady dobrého lektora/sprievodcu:

- ☞ prírodovedné vzdelanie,
- ☞ skúsenosť s prácou s deťmi/školami a/alebo s dospelými/verejnosťou,
- ☞ príjemné vystupovanie,
- ☞ komunikatívnosť,
- ☞ spisovné a zrozumiteľné vyjadrovanie,
- ☞ nadšenie,
- ☞ zodpovednosť,
- ☞ flexibilita,
- ☞ ochota neustále sa vzdelávať/rozvíjať v oblasti environmentálnej výchovy,
- ☞ vzdelávania a osvetu (EVVO).

2.2 Som ochotná/ý počítať aj s týmito?

- ★ Nezabúdam, že **reprezentujem** svojim správaním/vystupovaním/štýlom učenia
- ★ Ekocentrum Čunovo.
- ★ **Pomôcky** budem odovzdávať v takom stave, v akom by som ich chcel/a prevziať.
- ★ Budem **trpezlivá/ý** pri práci s deťmi/inými návštevníkmi, i keď je to často náročné.
- ★ Dokážem **zodpovedne riešiť kritické situácie**.
- ★ **Zodpovedne a včas** si plním povinnosti lektora.
- ★ Ochotne **prispejem** svojimi nápadmi, skúsenosťami a/alebo časom k vylepšeniu a zatraktívneniu aktivít/pomôcok používaných na programoch/exkurziách Ekocentra Čunovo.

Exkurzia 4: VÝLET K RIEKE

Cieľová skupina: žiaci 4. až 7. ročníka ZŠ

Miesto: k.ú. Čunovo/Rusovce

Trvanie: 180 min.

Anotácia: Výlet k rieke Dunaj spoločne prepojíme s kolobehom vody v prírode. Ako ovplyvňovali kvalitu vody ľudia kedysi a ako ju ovplyvňujeme dnes? Okrem malej analýzy ľudského správania urobíme aj testovanie niektorých ukazovateľov kvality vody. Lepšie tak odhalíme súvislosti významu druhej najväčšej európskej rieky.

Ciele:

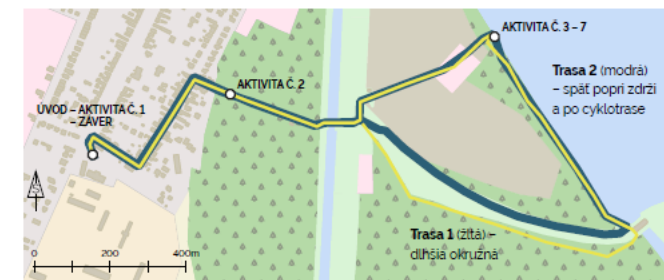
- Pochopiť princíp vodného cyklu.
- Zistiť, čo spôsobuje znečistenie rieky.
- Vyskúšať si vedecký prístup pri určovaní kvality vody.
- Pozorovať/Vyhodnotiť zmeny v skúmanom ekosystéme.

Kľúčové slová: povodie, udržateľnosť a vodný cyklus.

Trasa: vedie od kaštieľa doprava po Petržalskej ulici, po ulici Na hrádzi, doprava ku kanálu a rázcestníku „Čunovo, hrádza“ ponad kanál na hrádzu k *Bufetu Obráťka* a po asfaltovej ceste až ku Dunaju – odiaľ popri Hrušovskej zdrži k MVE Mošon a pri infotabuli odbočiť doprava na hrádzu a ísť späť alebo zísť spodnou trasou po nespevnenej ceste popod druhú stranu cesty až ku zastávke MHD „Čunovo, priehrada“ (kde môžu nastúpiť na MHD) alebo prejsť na druhú stranu cesty a pokračuje rovnakou trasou ako sme prišli do Infocentra Čunovo.

Zámer:

Výlet za riekou pomôže žiakom pochopiť kľúčový význam vodného cyklu (Voda je v neustálom kolobehu, jej množstvo sa ale nemení) a prepojenie medzi životom žiaka a dôležitým

Manuál pre sprievodcov

Ekocentrum Čunovo

Školenia pre sprievodcov/lektorov 2023

Koho hľadáme?

Aktívnych študentov, dôchodcov ...

Kedy?

10 školení od marca do septembra (piatky/soboty)

Témy?

Čítanie z krajiny, botanika, zoológia, ochrana prírody, metódy a techniky vzdelávania a iné.

Prečo?

Vyškoľení lektori budú sprevádzať školy aj verejnosť v rámci Ekocentra Čunovo od jesene 2023 ☺.

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Ecoregion SKAT

PONUKA PROGRAMOV 2022/23 PRE MATERSKÉ ŠKOLY

Zažítkové programy sú zamerané na živú a neživú prírodu, vzťahy a zmeny v prírode v priebehu roka a na domácu ekológiu. Objavujte, bádajte, tvorte, diskutujte a spoznávajte svet z nového uhla pohľadu spolu s DAPHNE

1. PRÍBEH ŽABY KVAČKY

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Žabka Kvačka a jej kamaráti nám ukážu čaro života v mokradi. Vypátrame, prečo sa Kvačka ocitla medzi ohrozenými druhmi a pokúsime sa ozdraviť jej domov. Spoznáme a zachráňme spoločne aj ďalšie vzácne mokrade v našom okolí?

**ZVÝŠIČKY
A ICH OCHRANA**

2. KTOŽE TO K NÁM LETÍ?

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Započujeme sa spolu do spevu našich vtáčikov a spoznáme ich po mene. Prečo niektoré v zime nepočuť, ani nevidieť? Priblížime si ich život a naučíme sa, ako pomôcť tým, ktoré u nás prechádzajú chladné zimné dni.

3. ZO ŽIVOTA HMYZU

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Čo to tam bzučí a cvrká? Lúčne kráľovstvo je plné života, farieb, zvukov aj rozmanitých druhov. Zahráme sa lúčne hry, nazrieme do tajomného sveta hmyzu, ukážeme si lúčne kvety a na vlastnej koži si vyskúšame výzvy života na lúke.

4. LIEČIVÉ BYLINKY

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Niektoré bylinky nás lákajú farbou, iné vôňou a ďalšie svojou chuťou. Mnohé z nich majú závažnú moc a pomáhajú nám víťaziť nad chorobami či bolesťou. S deťmi sa naučíme rozpoznať bylinky svojimi zmyslami.

**LESS, BYLINKY
A ZÁHRADY**

5. TAJOMSTVÁ LEŠA

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Podme spolu zistiť, čo poskytnúť stromy nám aj iným lesným obyvateľom. Spoznáme záhadný život v lesných skrýškach. Zapojením všetkých zmyslov odkryjeme spolu s Lesnou vilou aj mnohé iné lesné tajomstvá.

6. PANI ÚRODA

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Odhalíme spoločne plody našich poľí a záhrad, ktorými Pani Úroda každoročne oceňuje dobrých hospodárov. Ovocie a zeleninu budeme spoznávať najmä pomocou hmatu, chuti či vône a porozprávame si príbeh o jednom záračnom zrkle.

7. PUTOVANIE KVAPIEK SVETOM

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Aké by to bolo byť dnes snehovou vločkou a zažltať kvapkou vody? Voda je veľká čarodějka, dokáže to. Počas dobrodružného príbehu vodných kvapiček, ktoré putujú svetom, spoznáme jej všakovaké podoby. Popritom odhalíme tajomstvo najväčšieho pokladu života.

**VODA A ZDRAVÁ
KRAJINA**

INFORMÁCIE

- Veľkosť skupiny: max. 25 detí.
- Pritomnosť pedagoga: nevyhnutná.
- Zmeny v objednávke: minimálne 24 hodín vopred telefonicky.
- Minimálne objednávky: 2 po sebe nasledujúce hodiny.

OBJEDNÁVANIE PROGRAMOV

Objednávky formulár nájdete na daphne.sk/sk/objednavka/

Materiály a pomôcky zamerané na badateľské vzdelávanie si môžete zakúpiť na daphne.sk/eshop/.
V ponuke nájdete tematické určovacie kruhy a pomôcky, maľované plátna, obrazových sprievodcov a mnoho iného ->

8. DÁVNÝ SVET UKRYTÝ V KAMEŇOCH

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Nazrieme spoločne do dlhnej minulosti našej Zeme a odhalíme záhadu vzniku skamenelín. Stane sa s malými paleontológmi a každé dieťa si nájde v piesku sadový odtlačok skameneliny. Ten si potom môže ozdobiť podľa vlastnej fantázie. Môže byť skamenená aj stopa či odtlačok listu?

**STOPY DÁVNEJ
MINULOSTI**

9. O NEPORIADNOM ŠMUDLOVI A ŠIKOVNÝCH ZVIERATKÁCH

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Zapojte sa s nami do príbehu neporiadneho Šmudla. Deti v úlohe lesných zvieratiek mu pomôžu nájsť odpovede na rôzne otázky. Ako môžeme pomôcť tomu, aby odpad neznepríjemňoval život zvieratkám, ale aby sa z neho mohlo stať niečo užitočné? Ako sa zbaviť nepotrebného odpadu? Čo sa s ním ďalej udeje po vyhodení do kontajnera?

**ODPAD
A RECYKLÁCIA**

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov NATUR-PACK.

10. ZBIERAME BATERIE SO ŠMUDLOM

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Obľúbený príbeh o Šmudlovi pokračuje – tentoraz mu zvieratká pomôžu rozlúštiť záhadu, kto znečisťuje vodu v susednom lese. Spoločne sa pozrieme na zloženie obyčajnej batérie a zistíme, prečo nemôže končiť v nádobe na zmiešaný odpad.

► Pre limitovaný počet Ms je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

11. PAPIEROVÉ ČAROVANIE

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Čo tak vyrobiť si papier zo starých novin? Ukážeme si, ako sa dá pomocou prírody triedením a recykláciou papiera. Zároveň si precvičíme jemnú motoriku a kreativitu.

**TVORIVÉ DIELNE NA TÉMU
ODPAD A RECYKLÁCIA**

12. VÝROBA STOJANOV NA CERUZKY

TRIEDA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.
Pôd odpadom často vnímame niečo, čo nepotrebuje a vyhadzujeme. Podme spolu dať druhú šancu niečomu, čo by inak skončilo nevyužitú. Z odpadu si s deťmi vyrobíme hravé stojany na ceruzky. Zároveň si precvičíme jemnú motoriku a kreativitu.

**TVORIVÉ DIELNE NA TÉMU
ODPAD A RECYKLÁCIA**

CENNÍK

Počet hodín	Cena jednej hodiny	Výsledná cena
2	55 €	110 €
3	50 €	150 €
4	45 €	180 €

Čím viac programov (rovnakých, či rôznych, maximálne však dve rôzne témy na jedného lektora) v jeden deň si objednáte, tým je cena výhodnejšia.

Platba je možná v hotovosti alebo na faktúru.

Programy realizujeme aj v anglickom jazyku: plus 15 € k cene programu.

Za programy mimo Bratislavu účtujeme 0,35 €/km k cene programu.

KONTAKTY

DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie
Podunajská 24
821 06 Bratislava
✉ ekovychova@daphne.sk
☎ kancelária: 02/455 24 019
☎ mobil: 0948 181 533
📧 daphne.institut@ daphne_institut@

PONUKA PROGRAMOV 2022/23 PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Zažítkové programy sú zamerané na živú a neživú prírodu, vzťahy a zmeny v prírode v priebehu roka a na domácu ekológiu. Objavujte, bádajte, tvorte, diskutujte a spoznávajte svet z nového uhla pohľadu spolu s DAPHNE

1. DUNAJSKÉ TAJOMSTVO

ROČNÍK: 1-4 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 90 min.
Vedeli ste, že aj ryby migrujú, tak ako vtáky? Putujú tisíce kilometrov za potravou a dýchaním a z toho dôvodu sú dôležitým zachovávaním svojho rodu. Odhalíme spoločné tajomstvo úľutí v rieke Dunaj. Spoznáme výzvy veľkého odrovy života jej najbližších prítokov – jesterov malých, ktorých možno aj dnes pozorovať v Dunaji nedaleko Bratislavy. Program je obohatený o históriu rieky Dunaj, spoznávanie povodia rieky a zaoberáme sa životom dunajských rýb a rybárov. Zaujímavé a rozmanité pomôcky, prírodnými, vytvárajú reálny biotop, názorne simulujú záplavy, aj človekom vytvorené prekážky spojené s migráciou rýb.

ZVÝŠIČKY A DUNAJSKÁ OCHRANA

2. LÚČNY SVET

ROČNÍK: 1-9 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 45/90 min.
Nechajme sa vtiahnuť do úžasného sveta lúčnych kvetov a ich opelcovcov. Spoločne rozmanité stratégie prilákať rastlin i živočíchov. Ukážeme si, ako spolu súvisí život čmeláka, včely a hospodárskych zvierat. Dozvieme sa aj to, ako sa z obilného škodcu môže stať ohrozený druh. Zistíme, čo lúčnych obyvateľov ohrozuje, a ako môžeme druhovú pestrosť lúk chrániť v našom okolí.

**VODA A ZDRAVÁ
KRAJINA**

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov NATUR-PACK.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

6. MODRÁ PLANÉTA

ROČNÍK: 1-6 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 45/90 min.
Každá je vody na Zemi, aké sú jej podoby a prečo je tak dôležitá? Spoločne odhalíme rozmanité cesty vody, započítame sa do jej zhlukov a zistíme, čo všetko jej potrebuje. Učíte prídeme aj na to, ako môžeme vodu šetriť a neznečisťovať ju. Po 90 min. program sa zaoberá životom v rieke Dunaj, spoznávanie povodia rieky a zaoberáme sa životom dunajských rýb a rybárov. Zaujímavé a rozmanité pomôcky, prírodnými, vytvárajú reálny biotop, názorne simulujú záplavy, aj človekom vytvorené prekážky spojené s migráciou rýb.

7. ZDRAVÁ KRAJINA

ROČNÍK: 1-4 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 45/90 min.
Učíme sa spoločne znečisťovať krajinu! Zistíme pritom, čo jej škodí a čo všetko je v našich silách zmeniť. Aj naše malé kroky môžu mať veľký dosah – či už vyhodíme hmyz hotel, ukrytý pre jasku, napájajú pre vtáčky, alebo začneme viac bicyklovať.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

12. SLOVANIA – TAJOMNÝ ČUD EURÓPY

ROČNÍK: 4-9 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 45/90 min.
Kto boli Slovania? Kde vládli a ako žili, čo pestovali a čo si obliekali? Ako bránili svoje hradištá? Na čo používali hrany a ako zakladali oheň? Na základe artefaktov budeme hľadať odpovede a spoznáme pritom hľadisko. Po 90 min. program sa zaoberá životom v rieke Dunaj, spoznávanie povodia rieky a zaoberáme sa životom dunajských rýb a rybárov. Zaujímavé a rozmanité pomôcky, prírodnými, vytvárajú reálny biotop, názorne simulujú záplavy, aj človekom vytvorené prekážky spojené s migráciou rýb.

**STOPY DÁVNEJ
MINULOSTI**

13. ZÁMOCKÝ PARK V ECKARTSAU

ROČNÍK: 1-9 | TRIEDA | TRVANIE: 180 min (september, apríl – august)
Nedaleko Bratislavy, uprostred národného parku Dunajské luhy, sa nachádza zámok Eckartsau. Podľa se naň objaví krásy zámčokého parku, ktorý bol narýchovaný v štýle anglických záhrad. Spoznáme rôzne druhy stromov a ich dutinovými obyvateľmi, vďaka pozorovaniu pri vode si priblížime život bobra a porozprávame sa aj o rôznych druhoch opelcovcov.

► Zabezpečenie vlastnej dopravy zo strany školy, cena 200 €.

14. ZA BOCIANMI DO MARCHENAU

ROČNÍK: 1-9 | TRIEDA | TRVANIE: 180 min (apríl – august)
Podľa se naň pozrieť na najväčšiu kolóniu bocianov bielych hniezdiacich na stromoch v strede Európy. Vybíjeme sa k zámku v Marchenau, prejdeme sa bocianím chodníkom a spoznáme druhy žijúce v lužných lesoch. Pozorovať budeme aj konila polského – staré plameno koňa pochodom a Polka, ktoré je veľmi blízko vyhynutému európskemu divému koňovi. Je dokonale prispôbený druhým podmienkam v záplavovej oblasti a spoznáme súdzu ľúky. Rezervácia „Marchenau“ je kľúčom Dolného Rakúska a ponúka ústredie stoviek ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

► Zabezpečenie vlastnej dopravy zo strany školy, cena 200 €.

15. VÝROBA PEŇAŽENKY Z NÁPOJOVÉHO KARTONU

ROČNÍK: 1-9 | TRIEDA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 90 min.
Pod odpadom často vnímame niečo, čo nepotrebuje a vyhadzujeme. Podme spolu dať druhú šancu niečomu, čo by inak skončilo nevyužitú. Z odpadu si s deťmi vyrobíme hravé stojany na ceruzky. Zároveň si precvičíme jemnú motoriku a kreativitu.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

► Pre Ms v Bratislave, Senici a Pezinku je program bezplatný vďaka organizácii zodpovednosti výrobcov SEWA.

Vzdelávacie PROGRAMY a EXKURZIE pre školy

PONUKA PROGRAMOV 2022/23 PRE MATERSKÉ ŠKOLY

Zážitkové programy sú zamerané na živú a neživú prírodu, vzťahy a zmeny v prírode v priebehu roka a na domácu ekológiu. Objavujte, badajte, tvorte, diskutujte a spoznávajte svet z nového uhla pohľadu spolu s DAPHNE.

INFORMÁCIE

- Veľkosť skupiny: max. 25 detí.
- Prítomnosť pedagóga: nevyhnutná.
- Zmeny v objednávke: minimálne 24 hodín vopred telefonicky.
- Minimálne objednávky: 2 po sebe nasledujúce hodiny.

OBJEDNÁVANIE PROGRAMOV

- Objednávkový formulár nájdete na daphne.sk/sk/objednavka/

VYSVETLIVKY

- Štátny vzdelávací program
- Spôsobilosti a zručnosti detí (kompetencie)

1. PRÍBEH ŽABY KVAČKY

TRIEĎA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.

Žabka Kvačka a jej kamaráti nám ukážu čaro života v mokradi. Vypátrame, prečo sa Kvačka ocitla medzi ohrozenými druhmi a pokúsime sa ozdraviť jej domov. Spoznáme a zachráňme spoločne aj ďalšie vzácne mokrade v našom okolí?

- Program sa zameriava na zážitkové a hravé spoznávanie:
 - žiab – stavba tela, spôsob rozmnožovania a života, význam v prírode, ohrozenie žiab a spôsoby ich ochrany – využiteľné v rámci vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“, podoblast „Živočích“;
 - mokradí, vybraných druhov rastlín a živočíchov mokradí. Využijete ho v rámci vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“, podoblast „Živočích“ a „Rastliny“.
- Program rozvíja u detí spôsobilosť pýtať sa otázky, komunikovať, vyvodzovať, tvoriť predpoklady, spôsobilosť vedeckej práce, spolupracovať, rozvíjať kreativitu.

ŽIVOČÍCHY
A ICH OCHRANA

2. KTOŽE TO K NÁM LETÍ?

TRIEĎA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.

Započúvame sa spolu do spevu našich vtáčikov a spoznáme ich po mene. Prečo niektoré v zime nepočujú, ani nevidieť? Priblížime si ich život a naučíme sa, ako pomôcť tým, ktoré u nás prečkajú chladné zimné dni.

- Program sa zameriava na zážitkové a zmyslové spoznávanie vybraných druhov vtákov podľa vzhľadu a spevu, vývoja vtáka vo vajčku, potravu rôznych druhov vtákov, dôvody sťahovania vtákov a ich prikrmovania v zime. Využijete ho v rámci vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“, podoblast „Živočích“.
- Program rozvíja u detí spôsobilosť pýtať sa otázky, komunikovať, vyvodzovať, klasifikovať, spolupracovať.

ŽIVOČÍCHY
A ICH OCHRANA

3. ZO ŽIVOTA HMYZU

TRIEĎA/ŠKOLSKÝ DVOR | TRVANIE: 45 min.

Čo to tam bzučí a cvrká? Lúčne kráľovstvo je plné života, farieb, zvukov aj rozmanitých druhov. Zahráme sa lúčne hry, nazrieme do tajomného sveta hmyzu, ukážeme si lúčne kvety a na vlastnej koži si vyskúšame výzvy života na lúke.

- Program sa zameriava na zážitkové a pohybové spoznávanie vybraných druhov živočíchov – pavúk, netopier a rastlín lúk, vývinu hmyzu, významu lúk pre ľudí. Využijete ho v rámci vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“, podoblast „Živočích“ a vo vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“, podoblast „Pohyb a telesná zdatnosť“.
- Program rozvíja u detí spôsobilosť pýtať sa otázky, komunikovať, spolupracovať, vyjadrenie porozumenia pohybovými a dramatickými činnosťami

ŽIVOČÍCHY
A ICH OCHRANA

4. EXPEDÍCIA DEVÍNSKA KOBYLA

ROČNÍK: 1-9. | TERÉN | TRVANIE: 120/180 min

Počas nášho putovania odhalíme živé aj neživé poklady Devínskej Kobyly – jedinečného územia európskeho významu. Spoznáme vzácnu paleontologickú lokalitu, pokocháme sa nádhernými výhľadmi a možno uvidíme aj sezónnych obyvateľov pripomínajúcich pestrôfarebné papagaje – včelárikov zlatých.

- Pri 180 min. programe je možnosť prejsť od Sandbergu až k hrádi Devín.
- Program koncipovaný v terénnej forme sa zameriava na:
 - spoznávanie chráneného územia NPR Devínska Kobyla a jeho najznámejších lokalít, orientáciu v oblasti Devínskej Kobyly v tematickom celku „Môja obec“ (Vlastiveda, 3. ročník), „Slovensko“ (Vlastiveda, 4. ročník, Geografia, 8. ročník), „Životné prostredie organizmov a človeka“ (Biológia, 8. ročník),
 - oboznámenie sa s historickým a geologickým vývojom Devínskej Kobyly v tematickom celku „Predkovia Slovákov v Karpatkej kotline“ (Dejepis, 7. ročník), „Dejiny Zeme“ (Biológia, 9. ročník),
 - pozorovanie a skúmanie neživej prírody – minerál, skamenelina, viaty a morský piesok v tematickom celku „Neživá príroda a jej poznanie“ (Biológia, 9. ročník),
 - pozorovanie dalekohľadom a spoznávanie typických zástupcov rastlín a živočíchov Devínskej Kobyly v tematickom celku „Rastliny“ (Prvouka, 1. ročník), „Prírodné spoločenstvá“ a „Neživá príroda a skúmanie prírodných javov“ (Prírodoveda, 4. ročník), „Spoločenstvá organizmov“ (Biológia, 5. ročník).
- Rozvíja u žiakov komunikáciu (diskusia), sociálne a občianske schopnosti, kritické myslenie, schopnosť riešiť problémy, kreativitu, spoluprácu, súcit, zvedavosť a zodpovednosť.

ŽIVOČÍCHY
A DRUHOVÁ OCHRANA

5. EXPEDÍCIA POD KORUNAMI STROMOV

ROČNÍK: 1-9. | TERÉN | TRVANIE: 120/180 min

Na prechádzke lesným chodníkom nájdeme formou pohybových a zmyslových hier odpovede na viaceré otázky. Spoznáte vtáky podľa spevu či pierok? Čo je to lesná biodiverzita a prečo je dôležitá? Je mŕtve drevo naozaj bez života? Presvedčme sa o tom priamo v lese. Miesto pre túto expedíciu vyberieme po dohode s vami.

- Zážitkový program koncipovaný v terénnej forme sa zameriava na:
 - spoznávanie lesného ekosystému, identifikovanie rôznych druhov lesných rastlín a živočíchov a pochopenie významu lesa pre prírodu a človeka v tematickom celku „Prírodné spoločenstvá“ (Prírodoveda, 4. ročník), „Spoločenstvá organizmov“ (Biológia, 5. ročník),
 - význam zmyslov a používanie dalekohľadu na pozorovanie a skúmanie lesa v tematickom celku „Človek“, „Neživá príroda a skúmanie prírodných javov“ (Prvouka, 1. ročník), „Človek a jeho telo“ (Biológia, 7. ročník),
 - pochopenie pojmov producent, konzument a reducent hrovou formou v tematickom celku „Ekologické podmienky života“ (Biológia, 9. ročník),
 - pochopenie významu ochrany lesa v tematickom celku „Životné prostredie organizmov a človeka“ (Biológia, 8. ročník).
- Program rozvíja u žiakov komunikáciu (diskusia), sociálne a občianske schopnosti, kritické myslenie, schopnosť riešiť problémy, iniciatívnosť a podnikavosť, kreativitu, spoluprácu, súcit, zvedavosť, zodpovednosť a predstavivosť.

ZÁHRADY A LESY

6. MODRÁ PLANÉTA

ROČNÍK: 1-6. | TRIEĎA/ŠK. DVOR | TRVANIE: 45/90 min.

Kolko je vody na Zemi, aké sú jej podoby a prečo je tak dôležitá? Spolu odhalíme rozmanité cesty vody, započujeme sa do jej zvukov a zistíme, kto všetko ju potrebuje. Určite pridáme aj na to, ako môžeme vodou šetriť a neznečisťovať ju.

- Pri 90 min. programe si znázorníme cestu vody na 3D modeli krajiny.
- Program sa zameriava na zážitkové a zmyslové spoznávanie:
 - významu vody pre život, jej množstva na Zemi, jej vlastností a kolobehu vody v tematickom celku „Neživá príroda a skúmanie prírodných javov“ (Prvouka, Prírodoveda, 1-3. ročník), „Prírodné spoločenstvá“ (Prírodoveda, 4. ročník), „Spoločenstvá organizmov“ (Biológia, 5. ročník),
 - dôležitosť ochrany vody, spôsobov šetrenia vody a dôsledkov znečistenia vody v súvislostiach v tematickom celku „Cestujeme po Zemi“ (Geografia, 5. ročník).
- Rozvíja u žiakov komunikáciu (diskusia), sociálne a občianske schopnosti, kritické myslenie, schopnosť riešiť problémy, iniciatívnosť a podnikavosť, kreativitu, spoluprácu, súcit a zodpovednosť.

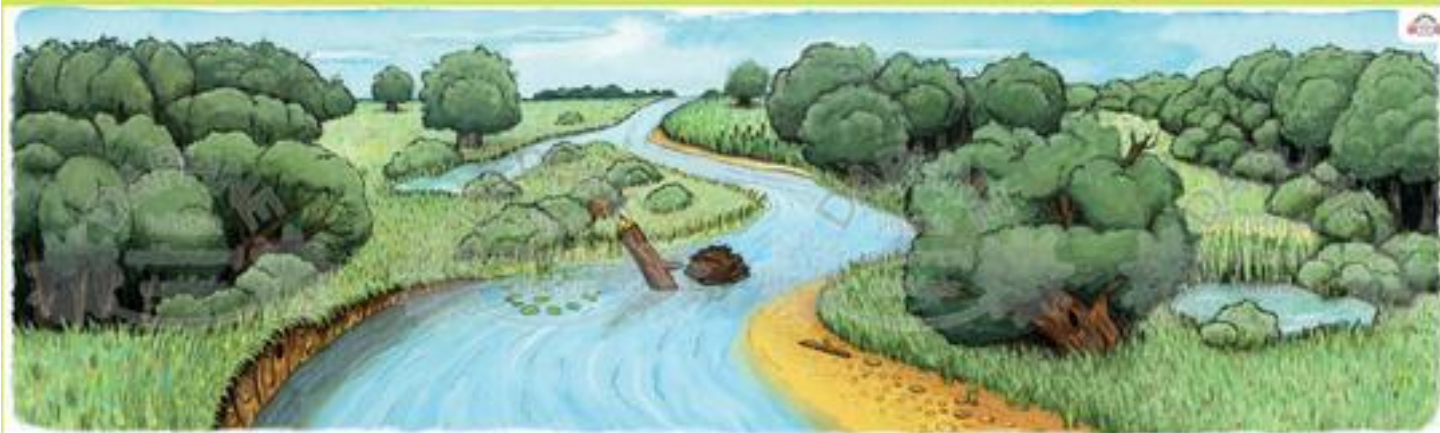
VODA A ZDRAVÁ
KRAJINA

Programy na školský rok 2022/2023 – doplnené o štátny vzdelávací program a kompetencie (spôsobilosti a zručnosti detí).

Tematické semináre pre pedagógov, 2021

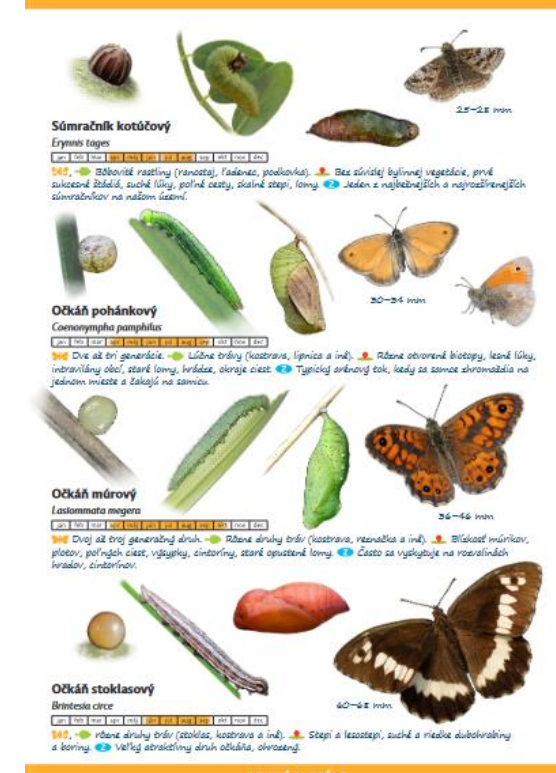
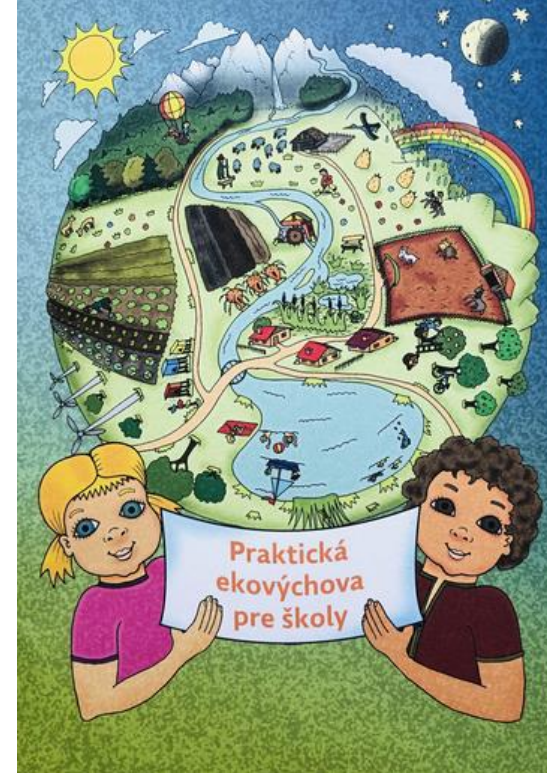
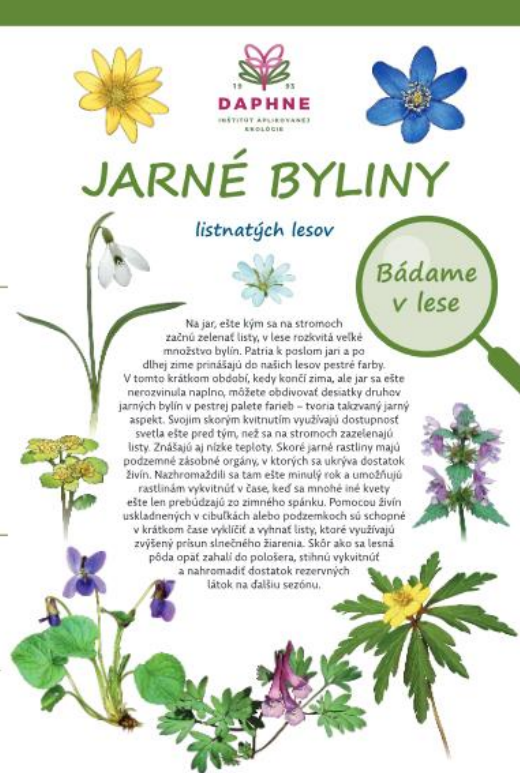

Plátno "Rieka a lužný les"

Plátno "Krajina v 4 ročných obdobiach"

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ a E-shop pre verejnosť aj školy

INŠPIRÁCIE

OD DAPHNE

- www.daphne.sk/inspiracie,
- daphne.sk/eshop,
- publikácie online:
daphne.sk/sk/vzdelavanie/publikacie
- Facebook, Instagram:
daphne.institut,
- YouTube.

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

